

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobců: **a) P. D., b) nezl. P. D.,** zast. zákonným zástupcem P. D., **c) P. A., d) nezl. P. A.,** zast. zákonnou zástupkyní P. A.; právně zastoupení JUDr. Evou Krausovou, advokátkou AK Hradec Králové, Antonína Dvořáka 1117, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM,** v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 6. 2013, čj. OAM-115/ZA-ZA13-K01-2013, OAM-113/ZA-ZA13-K01-2013, OAM-114/ZA-ZA13-K01-2013, **t a k t o :**

I. Žaloby se zamítají.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán vydal dne 6. 6. 2013 rozhodnutí ve věci rodiny P., třemi rozhodnutími, jak uvedena výše, zamítl žádost otce, matky a dvou

nezletilých dětí o udělení mezinárodní ochrany, odkázal na ust. §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů.

Ve včasných žalobách žalobci prakticky shodně namítali, že správní orgán nedbal o to, aby přijaté řešení odpovídalo okolnostem případu, neboť nebyly náležitě zohledněny žadateli uváděné skutečnosti a žalobci žádali o ustanovení právního zástupce, který by žaloby náležitě doplnil. Soud ustanovil účastníkům JUDr. E. K., která ve stanovené lhůtě žaloby doplnila.

Pro projednání věci před soudem byly se souhlasem účastníků věci spojeny ke společnému projednání, s odkazem na ust. § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s., když bylo konstatováno, že rozhodnutí žalovaného spolu skutkově souvisejí. Jak doplněné žaloby, tak i následné vyjádření žalovaného obdobně popisují příběh žalobců, žalovaný pak hodnotí prakticky shodně právní závěry, k nimž dospěl po provedeném správním řízení. Doplněné žaloby namítají zejména, že při posuzování jejich žádostí o udělení mezinárodní ochrany došlo ze strany žalovaného k několika pochybením, což mělo za následek zkrácení na jejich právech, za nejzásadnější je považováno nesprávné vypořádání se se všemi okolnostmi, které vyšly v průběhu řízení najevo a to, že žalovaný nereflektoval na všechny sdělené skutečnosti, čímž porušil ust. § 50 odst. 4 správního řádu. Bylo rozhodnuto nepřiměřeně okolnostem dané věci, došlo tedy i k porušení ust. § 2 tohoto předpisu. Pro porušení ust. § 68 odst. 3 správního řádu je spatřován důvod v tom, že žalovaný neuvedl důvody a podklady pro své rozhodnutí a zároveň nesdělil, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jeho vyjádřeními k podkladům rozhodnutí. Žalobci pak apelují zejména na naplnění podmínek ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, a to z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, národnosti a příslušnosti k určité sociální skupině ve státě, jehož mají občanství a odkazují na komentář k zákonu o azylu, dle něhož je u citovaného ustanovení nutné vycházet prioritně z jeho vnitřní struktury tak, jak byla rozebrána v rozsudku Nejvyššího správního soudu z 28. 5. 2009, pod sp. zn. 5 Azs 36/2008, bod IV. Zde se hovoří o nutnosti kumulativního naplnění kritérií :

1. žadatel se musí nacházet mimo zem svého původu,
2. musí mít odůvodněný strach,
3. jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování – ve spojení se zněním § 2 odst. 8 zákona o azylu,
4. ochrana v zemi původu selhala,
5. musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů,
6. nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule - § 15 zákona o azylu.

Žalobci poukazují na definici pronásledování, upravenou § 2 odst. 8 zákona o azylu, dle níž se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování a dále pak na odst. 9 téhož, kde je uvedeno, že původcem pronásledování může být i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, kontrolující stát či podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit

ochranu před pronásledováním či vážnou újmou. Žalobci po celou dobu řízení tato kritéria splňovali, tvrdili a prokazovali, že jejich obavy o zdraví a život jsou důvodné, původcem pronásledování byla skupina soukromých osob (skinheadů), kteří je napadali, toto eskalovalo do žhářského útoku na jejich dům, to vše pak za situace, kdy žalobce a) a žalobkyně c) byli sami policií napadeni, zfackováni a žádná ochrana jim nebyla nikdy poskytnuta. Ochrana v zemi původu tak zcela selhala, k pronásledování přitom docházelo z rasových důvodů pro příslušnost k romské menšině. U žalobců pak není dána žádná skutečnost, která by vylučovala udělení mezinárodní ochrany dle § 15 zákona o azylu. Žalovaný sám uvedl, že z podkladů mj. plyne, že ačkoliv jsou v Srbsku patrné snahy o zlepšení situace v oblasti lidských práv a pro většinu menšin byly založeny menšinové rady, stále je jejich diskriminace nejzávažnějším problémem oblasti. Romská menšina je postižena nejvíce, což plyne ze Zprávy MZ USA o dodržování lidských práv v Srbsku za rok 2011 – Romové jsou stále terčem policejního násilí, společenské diskriminace a slovního a fyzického šikanování (str. 5 napadeného rozhodnutí žalovaného). Rovněž další zpráva, z níž žalovaný čerpal, a to Informace MZV ČR čj. 123563/2012-LPTP mj. přiznává, že ačkoliv zákonná pravidla problematiky existují, stát je není schopen realizovat a účinně romskou menšinu chránit. Žalobci připomínají, že dikce § 12 písm. b) spojuje důvod udělení mezinárodní ochrany již s odůvodněným strachem z pronásledování a nikoli s pronásledováním samotným, v jejich případě ovšem k aktům pronásledování již prokazatelně došlo (útoky na děti ve škole, napadení policií, žhářský útok). Důvodnost jejich obav je prokázána, jedná se o objektivní skutečnosti, nikoliv subjektivní obavy. Tyto se ještě žalovaný snažil účelově zlehčit, ve snaze odůvodnit neudělení mezinárodní ochrany, odkazoval na rozhodnutí NSS čj. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005 s tím, že žádost žalobců je účelová s cílem legalizovat zdejší pobyt. Nerelevantnost tvrzení žalobců však není žalovaným nijak doložena ani zdůvodněna, odporuje i vlastním zjištěním správního orgánu. V žalobě žalobce a) je zdůrazněno, že žalovaný se nijak blíže nezabýval jeho tvrzením o znásilnění sestry a podezřením ze zbití bratra, které mohlo v konečném důsledku motivovat jeho sebevraždu, k těmto událostem mělo dojít s největší pravděpodobností z iniciativy stejných osob, které dle sdělení žalobce následně spáchaly žhářský útok na jeho dům. Tyto skutečnosti navíc považuje žalobce za zcela klíčové ve vztahu k odůvodněným obavám z pronásledování, které rodina pociťuje a uplatňuje jako důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti pak žalobce zdůrazňuje, že Vrchní soud při výkladu ŽÚ 1951 připomíná, že Úmluva nevyžaduje, aby osoba, žádající o status uprchlíka, byla obětí pronásledování, jejím požadavkem je, aby pociťovala odůvodněné obavy z pronásledování. Žadatel pak ani nemusí prokazovat, že skupina, jejímž je členem, je terčem systematického jednání, zaměřeného proti ní, stačí, když existují jednotlivé incidenty, jejichž smyslem či pravděpodobným následkem je vyvolání strachu u osob určité rasy, víry, národnosti, sociální skupiny či politického přesvědčení. Z tohoto pohledu tedy žalobce postrádá analogickou aplikaci výkladové teze na svůj případ, minimálně v tom rozsahu, jak mohly skutečnosti, které sdělil žalovanému o případu své sestry a bratra, ovlivnit subjektivní vnímání žalobců ve vztahu k reálné hrozbě pronásledování, jemuž byla rodina ve vlasti vystavena. Napadená rozhodnutí žalobci považují za vnitřně rozporuplná, nepřezkoumatelná, neboť neodpovídají zjištěným skutečnostem a nejsou dostatečně

odůvodněna. Žalobce a) má delší dobu obtíže se srdcem, v zemi původu prodělal infarkt. Jeho zdravotní stav se aktuálně prudce zhoršil, má bolesti – trpí krvácením do střev, v srpnu 2013 prodělá kolonoskopii a zřejmě jej čeká operace; nezletilý žalobce b) trpí potížemi z traumatu při žhářském útoku, nemůže spát, budí se hrůzou a trpí úzkostmi. Žalobkyně c) má obdobné problémy jako syn, její problémy vyžadují medikamentózní řešení. Z tohoto pohledu pak bylo na místě v průběhu správního řízení zvažovat i udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Protože žalobci jsou dále přesvědčeni o tom, že pro případ návratu do vlasti jim hrozí nebezpečí vážné újmy, která by spočívala v možném nelidském a ponižujícím zacházení z důvodu rasové, resp. etnické příslušnosti, je dle jejich názoru na místě zvažovat i udělení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a) zákona o azylu. Žaloby proto navrhuji zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věcí k dalšímu řízení.

Z písemných vyjádření žalovaného plyne, že žaloby nepovažuje za oprávněné, odkazuje na obsahy správních spisů, zejména vlastní žádosti žadatelů o udělení mezinárodní ochrany, jejich výpovědi, jakož i samotná rozhodnutí ve věcech, která byla dle jeho přesvědčení vydána v souladu se zákonem o azylu i správním řádem. Správní orgán zjistil ve všech věcech jejich skutečný stav, zabýval se všemi okolnostmi, které rodina sdělila, a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Žalovaný nesporně, že v Srbsku se objevují případy násilí vůči občanům romské menšiny, vláda země se však snaží dlouhodobě tuto situaci řešit a zprávy o zemi původu zmiňují konkrétní zásahy státní moci v případech násilí, namířeného proti místním Romům. Žalovaný přitom zdůrazňuje, že Romové mají národnostní problémy nejen v Srbsku, ale i v mnoha zemích s kvalitativně vyššími demokratickými standardy – např. ve Francii, Itálii, Maďarsku – tedy v zemích EU. O různých útocích skinheadů či jiných osob na Romy konečně informují i média v České republice. V této souvislosti pak žalovaný poukazuje i na skutečnost, že v průběhu řízení nebylo nijak prokázáno, kdo způsobil požár domu rodiny. Srbsko věnuje v posledních letech – to plyne z podkladů, přítomných ve spisech žadatelů – národnostním menšinám zvýšenou pozornost a zde je potřebné vidět, že žalobci se v zemi původu se svými problémy na příslušné orgány či instituce neobrátili a nevyužili ani pomoci mnoha nevládních organizací, ať již se jedná např. o Ponos, ECMI, Bibija, Romsko Srce, Romski Informativni Center, REC, CIP, Eureka, Associations of Roma Students, Deciji Romski Center, Zvezda Vodilja, které působí v různých městech. Naopak zem původu žalobci opustili a nemohou tak tvrdit, že jim byla pomoc ze strany cit. orgánů odmítnuta. Žalovaný dále informuje, že v Srbsku došlo dokonce k oficiálnímu uznání romského etnika za národnostní menšinu a příslušné srbské orgány a instituce se snaží zlepšit její uplatnění a postavení, především konkrétně v oblasti zdravotnictví, bydlení, vzdělání a zaměstnanosti. Byl rovněž přijat Zákon na ochranu národnostních menšin, který Romům zaručuje např. právo na ochranu před diskriminací, zachování vlastní kultury a tradic, právo užívat mateřský jazyk a národnostní symboly. Správní orgán poukazuje na to, že žalobce a) vypověděl, že k opuštění země původu jej nevedly národnostní problémy, ale potíže nastalé v souvislosti s jeho onemocněním a žalovaný vážil v dané věci podmínky humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu, dospěl však k názoru, že o mimořádné okolnosti se v případě rodiny z tohoto pohledu nejedná. U nezletilé

žalobkyně d) pak žalovaný nemohl hodnotit jí uváděné potíže ze strany spolužáků jako problémy takové intenzity, aby mohly naplnit azylově relevantní důvod pronásledování. Žalobci nebyli zkráceni na svých právech v průběhu správního řízení, podmínky pro udělení mezinárodní ochrany nesplňují, pro případ návratu do země původu a hrozící potíže mají možnost obrátit se na příslušné instituce a domoci se ochrany svých práv. Žalovaný zmiňované národnostní problémy považuje za účelové, během sepisování žádostí žalobci nedávali své problémy v Srbsku do souvislosti s národnostními či rasovými důvody, žalobce a) ani neuváděl, že by byl napaden policisty nebo skinheady. Správní orgán navrhoval zamítnutí žalob pro nedůvodnost, a to v celém rozsahu.

Ze správních spisů plyne, že rodina podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice v Příjímacím středisku v Zastávce u Brna dne 10. 4. 2013. Žalobce a) uvedl, že v Srbsku žije jeho matka a jedna dcera, on je občanem Srbska, romské národnosti. Současně s ním žádá o udělení mezinárodní ochrany jeho manželka a dvě děti. Do r. 2012 pobýval v obci Žabalj, od dubna 2012 pak po dobu jednoho roku v Dale. Je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky organizován, ani nikdo z jeho rodiny. Vojenskou službu vykonával v letech 1991 – 1992. Má nedokončené základní vzdělání. Jako důvody opuštění vlasti uvedl, že jeho otec byl v r. 2006 zabit, člověk, který to udělal, byl odsouzen na pět či šest let, bratr se sestrou se proti tomuto odvolali. V r. 2009 došlo ke znásilnění sestry, která se poté oběsila, v r. 2010 se otrávil bratr, žalobce si všiml při převozu těla, že byl pomlácený. Domnívá se, že toto spolu vše souviselo, že se rodině mstili lidé toho odsouzeného člověka. V r. 2012 byl zapálen žalobcův dům, utekli ke kmotrovi, dostali jídlo, peníze a bloudili po opuštěných salaších, až došli k salaši Dala, kde jim pomohli lidé vyřídit dokumenty a kde rok pobývali. Pracovali za stravu a bydlení. Ve vlasti se obávali o život, proto odcestovali za hranice. 3. 4. 2013 se vydali na cestu z Nového Sadu, zaplatili 480 euro a řidič kombíku je odvezl přes Maďarsko do Německa, tam přijeli 4. 4. 2013. Asi po třech dnech je stejný řidič odvezl na hraniční přechod do ČR. O mezinárodní ochranu žádá žalobce kvůli ochraně své rodiny, nikdy v minulosti o azyl nežádal, nebylo proti němu vedeno žádné trestní řízení. Bojí se o svoji rodinu, že je někdo zabije, policie je úplatná a může si dělat, co chce. K zdravotnímu stavu uvedl žalobce a), že cítil tlak na prsou, bylo mu řečeno, že prodělal infarkt. Manželka žalobce a), žalobkyně c), ve své žádosti uvedla, že v zemi původu žije její dcera, matka a dva sourozenci. I ona má nedokončené základní vzdělání, příběh o dosavadních událostech popsala obdobně, uvedla, že v Srbsku nemají rádi cikány, naopak skinheadi jsou chráněni. Doprovázela děti do školy, neboť je skinové napadali, bála se o děti. V Německu je zadržela po příjezdu policie, po třech dnech je propustili, o azyl je nechtěli nechat požádat, uložili řidiči, aby je odvezl do ČR. Nemají se kam vrátit a myslí si, že by je zabili. Žalobkyně uvedla, že by ráda pracovala, žila s dětmi, o které se velmi bojí, sama musí užívat léky na nervy. Nezletilá žalobkyně d) uvedla, že má základní vzdělání, když chodila do školy, napadali je Bosňané, cítí se rozrušená.

V průběhu pohovorů, které s rodinou provedl správní orgán dne 18. 4. 2013 žalobce a) uvedl, že žil ve městě Žabalj, po ukončení páté třídy začal chodit s otcem

po trzích, obchodovali s koňmi. Po roční vojenské službě pokračoval v obchodování s peřím, s ovocem, až do minulého roku. V r. 1990 se oženil, postupně se narodily tři děti. Problémy začaly v r. 2006, nejdříve pronásledovali skinheadi ve škole dětí, nadávali jim do cikánů, brali jim svačiny. Děti si doma stěžovaly. Jednou žalobce viděl, jak syna mlátili, útočníkovi zkroutil ucho a pohrozil, aby synovi neubližoval. Po několika hodinách přišla domů policie a žalobce odvedli s tím, že bil dítě, že ho zachytila kamera, když to chtěl vidět, tak ho ztloukli. Po opětovných stížnostech syna šel s manželkou do školy, ale ředitel a učitelka řekli, že o takových praktikách nic nevědí. Zavolali na policii, ta je odvedla a na policii dostali s manželkou oba facku. Poté už pouštěli děti do školy jen s doprovodem, na policii se již neobrátili. Děti chodily do školy pro mentálně zaostalé, v jejich směně jiní cikáni nebyli. Ve městě se rodiče dětí dali dohromady a občas se se skinheady poprali, on se jedné takové bitky zúčastnil. Na advokáta neměli peníze. Pokud nemohli děti do školy doprovodit, tak je tam nepouštěli, vedení školy jim za to vyhrožovalo, že pošlou sociálního pracovníka a budou platit pokutu, ale nikdo nepřišel. Když měla manželka čas, šla se synem, ale bylo to tak, že dvakrát šel a čtyřikrát ne. V poslední době ho pak už nikdo nenapadal. Mohli s ním být i během vyučování, ale žalobce o výuce nic neví, syn neuměl ve čtvrté třídě ani všechna písmena a neuměl se ani podepsat. Dcera měla jako děvče problémy menší. Do Nového Sadu do jiné školy by děti musely dojíždět 36 km a na to neměla rodina prostředky. V r. 2012 jim zapálili dům, v noci, kdy spali, slyšeli hluk, hodili k nim láhve s nějakou výbušninou. Vyběhli všichni zadním vchodem na zahradu, schovali se za stohem u souseda, asi 15 minut se dívali, jak jim hoří dům. Manželka řekla, že když se ohlédla, viděla holé lebky. Žalobce si myslí, že se jednalo o mstu, jiný dům zapálen nebyl. Jeho otec byl v r. 2006 zabit, nikdo neví, proč. Bratr a sestra se účastnili soudu, pak byla sestra znásilněna, oběsila se a bratr se otrávil, ale byl před tím zbit. Vykonstruoval si, že se jednalo o mstu, když našli jeho adresu, zapálili mu dům. Kmotr jim pak pomohl, utekli do luk, o matce od té doby neví, chtěla jen, aby zachránil děti. Několik dní chodila rodina po loukách a opuštěných salaších, nakonec našli salaš, kde bydlel dědeček s babičkou, a měli dobytek, ti je přijali. Do Žablje se nemohl vrátit, již tam nikdy nebyl, všichni věděli, že má problémy, nikdo by je nepřijal. Policii nic neoznámil, neměl k nim již důvěru. Syn hospodáře je pak vozil do Žablje vyřídit doklady, také do nemocnice, ale na místo, kde stával jejich dům, se podívat nebyl. Na salaši dostal v říjnu 2012 infarkt, doktor ho poslal do Nového Sadu ke specialistovi, byl i u psychiatra. Odjezd ze země a žádost o azyl mu navrhl syn hospodáře, po infarktu nemohl vykonávat těžší práce v hospodářství. Sám nevěděl, co to azyl je, ale syn hospodáře mu vysvětlil, že je to bezpečí pro něho a jeho rodinu. K dotazu žalovaného žalobce sdělil, že neví, kdo jsou lidé, kteří se jim mstí, myslí si, že kdyby se někam nastěhovali, stejně by je našli. Hospodář jim platil 500 dinárů za celodenní práci, dostávali jídlo a ubytování, měli nějaké úspory a zbytek jim dal syn hospodáře, vozil je vyřídit si doklady. Odjezd ze země pak konkrétně žalobce popsal tak, že chtěli jet autobusem, ale jeden známý mu poradil, aby si vzali taxík, což učinil, taxikář je odvezl kombíkem do Německa. Tam je zastavila policie, ptali se, kam jedou, taxikář mu poradil, aby řekli, že jedou za dcerou do Berlína. Policisté chtěli vidět peníze, ale on už žádné neměl, odvedli je na stanici, kde přiznal, že chtějí žádat o azyl. Ve vězení se žalobci udělalo špatně, přijela záchranná služba, ale protože nechtěl opustit rodinu, nechali je ve vězení. Manželku se synem druhý den přemístili,

ale další den jim řekli, že musí odjet do ČR, což udělali. Auto je odvezlo k Brnu. Pochopil, že zde budou děti zabezpečené, do Srbska se již nikdy nevrátí. Manželka žalobce v průběhu pohovoru vypověděla prakticky shodně příběh žalobce, uvedla, že řidiči kombíku byli v Německu zavření také, chtěli si tam koupit druhé obdobné auto. O situaci v zemi původu uvedla, že salaš byla několik hodin cesty od jejich obce, ani ona neví, o jaké lidi, kteří se jim chtějí mstít, se jedná. Má špatné nervy, bere prášky, špatně spí, vrací se jí obraz zapáleného domu. Nikdo jim nemohl pomoci, protože všichni sousedé a známí se báli, že budou mít stejné problémy jako oni. Celkem byli v obci asi třikrát, vyřizovali všechny potřebné doklady. Žalobkyně uvedla, že rodině je jedno, kde jim bude azyl poskytnut, bojí se o životy dětí. Neví, jestli manžel něco hlásil, ale chodil různě a vyřizoval, nikdo pro ně ale nic nepodnikl. Matka žije u mladšího bratra, všichni se ale bojí nějak jim pomoci. Dcera se vdala, odstěhovala se a je dobře ukrytá, nikdo o ní neví, má příjmení manžela. Nemají telefonní čísla, tak se nyní nemohou spojit. Kdyby se měli vrátit do Srbska, museli by se zabít, moc se bojí o své děti. Nezletilá dcera žadatelů pak vypověděla, že ve vězení v Německu byli asi dva nebo tři dny, pak šli pěšky do ČR. Neví, kdy přišli, moc ji to rozrušuje. Z vlasti jeli bílým kombíkem se dvěma řidiči, které zavřeli spolu s nimi. Ve škole se jim smáli, že jsou cikáni, skinheadi jim brali svačiny. Rodiče si byli stěžovat ne škole, ale na policii je ještě zbili. Potom jim zapálili dům a bloudili po opuštěných salaších. Poté, co je přijali na jednu salaš, již s bratrem do školy nechodili. K dotazu správního orgánu, zda byla poté v Žabalji, žalobkyně sdělila, že ne a k následnému dotazu, jakým způsobem jí rodiče vyřídili cestovní pas uvedla, že tam byla, když se fotografovali. Pak dodala, že tam byli asi ještě jednou podepisovat papíry. Bylo to asi tři hodiny cesty autem, vozil je syn hospodáře. K dotazu, zda-li nezletilá žalobkyně ví, pro jaké problémy se rodiče rozhodli vycestovat ze země i poté, co na salaši neměli žádný problém, uvedla, že neví. Bojí se ale skinheadů, policie i lidí, kteří jim zapálili dům. Sestra se vdala a myslí si, že žije někde u rumunské hranice, s nikým nejsou v kontaktu.

Dne 6. 6. 2013 byli žalobci seznámeni s podkladovými zprávami, které správní orgán shromáždil za účelem posouzení jejich situace v zemi původu. Žalobce a) uvedl, že tomu nerozumí, zajímá ho, co bude s jeho rodinou. Kdyby nedošlo k té mstě, nikdy by ze země původu neodjel. Důležité bylo, že mohli začít s léčením, jeho zdravotní stav se stále zhoršuje. Obě žalobkyně sdělily, že o situaci v Srbsku vědí, jejich problémy jsou ale jiné.

V průběhu soudního jednání soud provedl důkaz přetlumočením internetových zpráv, které předložili žalobci, a to ze srbského do českého jazyka, přítomným tlumočnickem jazyka srbského. Jednalo se o následující podklady :

- Bor : Uhapšeno 11 osoba nakon tuče,
- Posle masovne tuče u Jaši Tomiću, napadnuta kuća romske porodice,
- U Srbiji diskriminacija Roma,
- Rasistički napadi na Rome u Jabučkom Ritu,
- Romi iz Jabučkog Ritu strahuju za svoju bezbednost.

Prvá zpráva podává popis hromadného střetu Romů, ku kterému došlo po napadení mladíka romským mladíkem, poté kamarádi napadeného útočníka hledali a došlo

k velké bitce, kterou musela řešit policie, byli zranění. Druhá zpráva hovoří o napadení romské rodiny, situaci odsoudil i předseda rady pro zlepšení situace Romů v zemi. Konkrétně šlo o rodinu Sinko, které desetičlenná skupina útočníků rozbíjela klacky nábytek v bydlišti. V další zprávě hovoří Amnesty Internacional o přesídlování Romů, EK se snaží v tomto Srbsku pomáhat v tom, aby byly současně vytvářeny pracovní příležitosti a aby nedocházelo k izolaci Romů od ostatního obyvatelstva. Poslední dvě zprávy pak jsou záznamy rádia Svobodná Evropa, pojednávající o přesídlení Romů do kontejnerových bydlišť v Jabučkom Ritu a o situaci v tamním prostředí, kde došlo k určitým rasistickým projevům, a to zejména z toho důvodu, že situace nebyla ze strany státních orgánů řádně oboustranně dojednána, původní obyvatelé tak proti přistěhovalcům protestovali.

V dalším pak zástupkyně žalobců předložila soudu fotokopie lékařských receptů, dokladujících léčbu žalobce se srdečními potížemi, v době současné je předepisován i Diazepam a Lexaurin. Žalobce a) uvedl, že měli v Německu úmysl požádat o azyl, nicméně zástupkyně konstatuje, že se jedná o doklady v německém jazyce, pojednávající najmě o zadržení rodiny. Z žádných podkladů neplyne, že by rodina v Německu podala řádnou žádost o udělení azylu. K dotazu soudu žalobce uvedl, že do Žablji ho vozil syn hospodáře, jednalo se o vzdálenost cca 60 – 70 km, cesta trvala kolem dvou hodin. Zástupkyně žalobců v závěrečném návrhu plně odkázala na provedené důkazy i všechny listiny, je přesvědčena, že žalobci splňují podmínky zejména u ustanovení § 12 b) zákona o azylu, klienti zažili přímé pronásledování, u dětí s jasně motivovaným rasovým podtextem, nejzávažnějším momentem pak bylo zhářství jejich domu. Z provedených důkazů vyplývá, že v Srbsku jsou obdobné problémy popsány, obtížná je i vymahatelnost práva. Žalovaný se dostatečně nevypořádal s tím, jak byli žalobci v zemi původu napadáni, k situaci v Německu pak dodává, že žalobce byl ve špatném zdravotním stavu, rodina měla úmysl požádat o azyl, avšak byla zcela bez znalostí tamního právního řádu a postupu policie se nedokázala bránit. Z uvedených důvodů žalobci trvají na svých žalobách, navrhují zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věcí k dalšímu řízení. Rodina účtuje náhradu nákladů jízdného z Kostelce do Hradce Králové a zpět, cesta stojí 300,- Kč. Odměna právního zastoupení žalobců bude vyúčtována samostatným podáním.

Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na určité nepřesnosti ve výpovědích žalobců, žalobkyně c) vypověděla, že chtěli žádat o azyl v Německu, k odchodu ze země původu dodala, že odešli poté, co manžel nebyl s ohledem na zdravotní stav schopen těžší práce u hospodáře. Je potřebné zdůraznit, že např. matka žalobce žádné problémy neměla, na salaši je neměli ani žalobci. Je pravdou, že žili na samotě, ale to nic nemění na závěru, že v jejich problémech jim mohlo účinně pomoci vnitřní přesídlení. S možností humanitárního azylu se žalovaný vypořádal dostatečně. Zabití otce žalobce bylo šetřeno, pachatel byl odsouzen a je tak patrné, že příslušné orgány v Srbsku pracují seriózně, a i pokud určitá instituce selže, v zemi i tak existuje dostatek různých orgánů a institucí, k nimž je možné se obrátit. Žalovaný je přesvědčen, že žádosti rodiny jsou víceméně účelové z důvodu legalizace zdejšího pobytu. Rodina se po zemi původu pohybovala volně, jak

z důvodů zdravotních ošetření, tak i vyřízení dokladů. Žalovaný poukazuje např. na rozhodnutí Vrchního soudu z 30. 10. 2001, učiněného pod sp. zn. 7 A 754/2000-28, v němž je mj. řešena otázka pronásledování v tom smyslu, že jím nemůže být situace, kdy orgány státní moci potírají a čelí různým projevům diskriminace, xenofobie, i když všechny možnosti nejsou přesto dostatečné a nemohou vyčerpávajícím způsobem terče útoků ochránit. Žalovaný navrhuje zamítnutí žalob jako nedůvodných, náhradu nákladů řízení neúčtuje.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.).

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Předpokladem udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny manželů osoby požívající doplňkové ochrany je trvání manželství (partnerství) před udělením doplňkové ochrany cizinci, v případě polygamního manželství, má-li již tato osoba požívající doplňkové ochrany manžela žijícího s ním na území České republiky, nelze udělit doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny další osobě, která je podle právního řádu jiného státu manželem osoby požívající doplňkové ochrany.

Soud je po přezkoumání a projednání věcí přesvědčen, že žalobci nesplňují podmínky ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, shodně vypověděli, že nikdy nikdo z rodiny nebyl politicky organizován a o politickém důvodu žádný z účastníků v souvislosti s jakýmkoliv problémy v zemi původu nehovořil. Takový důvod neuplatnila ani jedna z žalob a je tak nasnadě, že azylu, uděleného dle § 12 a) zákona o azylu se rodina nedovolávala. Naopak však žalobní námítka zaměřila na případné udělení azylu pro naplnění podmínek ust. § 12 b) tohoto zákona, s tím, že v zemi původu členové rodiny prožili pronásledování, motivované jejich romskou příslušností. Tyto důvody připisovali jednak diskriminačnímu jednání skinheadů vůči oběma nezletilým dětem ve škole, napadení rodičů policisty, konečně pak i žhářství domu. Zde však poukazovali na to, že se zřejmě jednalo o mstu, související původně se zabitím otce žalobce a) v dřívějších letech. Důvod tohoto činu však dodnes rodině není znám. Soud žalobci uvedené skutečnosti ohledně citovaných důvodů jako naplnění podmínek ust. § 12 b) zákona o azylu hodnotit nemohl a dospěl k závěru, že žalovaný se v tomto ohledu s nenaplněním podmínek tohoto ustanovení ve svých rozhodnutích vypořádal správně. Soud je přesvědčen, že je potřebné zcela oddělit stížnosti žalobců na napadání dětí, zcela zřejmě motivované jejich romskou příslušností a provedení žhářského útoku na dům, které žalobci spojují s určitou mstou, kterou měla jejich rodina prožívat kvůli tomu, že jejich otec byl zabit a sestra a bratr žalobce se při soudu odvolali proti nízkému trestu pachatele. Důvody zabití otce nejsou rodině známy a je tak vcelku nemožné je bez dalšího spojovat s romskou příslušností rodiny. Soud proto nemohl přijmout žalobou namítanou eskalaci problémů z rasových důvodů. Pokud soud přistoupí na věrohodnost tvrzení rodiny o problémech dětí ve škole, kdy jim skinheadi měli brát svačiny a syna i fyzicky napadat, je potřebné tato sdělení uzavřít tak, že líčené příkoří zcela jistě nedosáhlo intenzity pronásledování v azylově relevantním smyslu. Dle sdělení žalobce a) viděl, jak syna napadl jakýsi mladík, zkroutil mu ucho a nabádal ho, aby synovi neubližoval. Žalobce sdělil, že škola v osobě ředitele a učitelky v tomto směru vstříc nevyšla, policisté mu pak dokonce dali facku, proto se již na policii neobracel. Rodiče takto

postižených dětí se pak dali dohromady a i on se jednou účastnil rvačky. Tyto informace však soud nemohl uzavřít jinak, než že žalobce a) měl zcela jistě možnost si na případný nedobrý postup policie stěžovat, a to na nadřazený stupeň, případně žádat o pomoc mnohé instituce a orgány, které jsou v zemi zaetablovány právě pro pomoc etnickým menšinám tak, jak popisují podkladové zprávy o situaci v zemi původu. Správní orgán tuto situaci hodnotil podrobněji na str. 5 – 8 napadeného rozhodnutí ve věci žalobce a), správně poukázal v souvislosti s hodnocením popsané intenzity napadání jak na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, tak i na potřebu určitého stupně intenzity pronásledování dle mezinárodně uznávaných předpisů, pokud má dosáhnout azylově relevantní tíže. Soud se s hodnocením žalovaného ztotožnil a neshledal v něm závažnějších pochybení. Pokud se pak jedná o žalobci tvrzené zapálení jejich domu, je potřebné vidět, že žalobkyně c) jako jediná uvedla, že se při útěku ohlédla a snad viděla holé lebky, což však soud nemohl posoudit jako věrohodnou informaci, když jinak žalobci shodně vypovídali, že utíkali v noci zadním vchodem do zahrady. Důvod tohoto útoku však žalobci, jak uvedeno shora, vážali k určité pomstě blíže neurčených osob, žalobcům osobně neznámých, kteří se měli rodině mstít v souvislosti s odsouzením pachatele smrtelného útoku na otce žalobce a) v r. 2006. K této věci je však potřebné dodat, že žalobci nejen že útok na svůj dům nikomu neoznámili, ale ani poté se o pomoc na jakékoliv policejní či státní, případně i nestátní orgány, organizace či instituce neobrátili. Takový postup se soudu jeví jako zcela nestandardní a prakticky nepochopitelný. Srbská republika je z tohoto pohledu vcelku demokratickou zemí se standartními možnostmi zákonných norem a její právní řád dává možnosti ochrany v evropském pojetí seriózních možností. Žalobci sdělené důvody opuštění země původu, pokud se váží k dané události, tak nemohou znamenat azylově relevantní důvod ve smyslu možného udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro důvodné obavy z pronásledování z důvodu rasy či příslušnosti k určité sociální skupině, a to jednoduše proto, že takový důvod nelze na základě sdělení žalobců nejen nijak prokázat, ale ani bez dalšího uvažovat. Pachatelé nebyli známi, žalobci pouze konstruují, že by se mohlo jednat o blíže neurčené osoby, které se jim chtěly mstít, rasová diskriminace není vůbec zmíněna a neoznámení takového činu pak nemůže dovést soud k závěru, že žalobcům byla odepřena pomoc, či že by bez dalšího stejně byla neúčinná. Naopak, závěry žalobců jsou v tomto smyslu zcela bez jakéhokoliv logického podkladu a soud vedly k závěru, že znevěrohodňují jejich výpovědi. K tomu přistoupil i fakt, že k dotazům žalovaného odpovídali nejdříve tak, že v Žablji již posléze nikdy nebyli, poté, co byli dotazováni, jakým způsobem si opatřili potřebné doklady, připustili, že tam několikrát byli, ale na svůj původní domov se podívat nebyli vůbec. Poté připustili, že do místa se někteří z nich vraceli i za účelem návštěvy zdravotnických zařízení. Na základě takto hodnocených výpovědí soud dospěl k závěru, že žádosti rodiny o udělení mezinárodní ochrany v České republice jsou najmě účelové z důvodu legalizace zdejšího pobytu. K takovému účelu však zákon o azylu sloužit nemůže. Žalobami namítaná pochybení v jednání a rozhodnutích správního orgánu soud neshledal.

Podmínky ust. § 13 zákona o azylu, jak logicky plyne z výše uvedeného, žalobci nesplňují, pokud pak v žalobách bylo namítáno případné naplnění ust. § 14

zákona o azylu, soud je přesvědčen, že k těmto výrokům měl správní orgán zcela dostatečné podklady, z nichž vyplývá, jak správně žalovaný hodnotil, že u žalobců žádné zvláštního zřetele hodné skutečnosti přítomny nebyly a nejsou.

Nenaplněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle ust. §§ 14a) a 14b) zákona o azylu se žalovaný správní orgán zabýval v závěru všech rozhodnutí, neúspěšní žadatelé o azyl nejsou v Srbsku v případě návratu vystaveni postihům. Soud nepochybně, že pro případ návratu do své vlasti mohou mít žalobci určité problémy s ohledem na jejich romskou identitu, nicméně podobné problémy řeší i mnoho zemí EU, konkrétně i Česká republika, podobné problémy popsaly i články, které soud provedl na návrh žalobců k důkazu, tato a obdobná diskriminační jednání však nedosahují intenzity takového rozsahu, aby bylo možno obecně uzavřít, že bez dalšího jsou žalobci ohroženi na životě, či jim hrozí usmrcení nebo nelidské a ponižující zacházení. I kdyby došlo k určitému projevu diskriminace z důvodu romského původu žalobců v běhu času, jak soud výše uvedl, existuje v zemi původu velké množství institucí, které se věnují pomoci a ochraně občanů před takovým jednáním. Soud proto přisvědčil žalovanému v tom, že podmínky pro udělení doplňkové ochrany v případě rodiny nejsou naplněny. Vzhledem k tomu, že soud po projednání a přezkoumání věcí neshledal žádnou vadu řízení, ani nezákonnost v postupu a rozhodnutích žalovaného, žaloby žalobců zamítl pro nedůvodnost (§ 78 odst. 7 s.ř.s.).

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobci nebyli ve věci úspěšní a žalovaný náhradu nákladů řízení neúčtoval. O odměně soudem ustanovené právní zástupkyně soud rozhodl samostatným usnesením, rovněž tak o tlumočném.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 27. ledna 2014

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně